

„Ziemia jest jak księga, a kto nie podróżuje czyta tylko jedną stronę.”

Św. Augustyn

„Kto podróżuje, ten dwa razy żyje.”

Hans Christian Andersen

OTK PTTK Polskie „Naj” nie jest zwykłą odznaką krajoznawczą, czy turystyczną jakich wiele funkcjonuje w PTTK, czy w innych organizacjach. Jej szczególna osobliwość wynika z wielu przyczyn, z których na pierwszym miejscu należy wymienić oryginalną tematykę.

„Bohaterami” odznaki są polscy „rekordziści” – obiekty, które mają tytułarny przedrostek „naj”. Turysta znajdzie tu więc obiekty najstarsze, największe, najmniejsze, najwyższe, najdłuższe, najgłębsze, najwyżej położone i inne w najróżniejszych kategoriach. Są wśród nich osobliwości przyrody, prawdziwe perły architektury i obiekty rozszlaniające naszą Ojczyznę na całym świecie, ale są również i obiekty przeciętne, a nawet banalne, które znalazły się w kanonie krajoznawczym tylko ze względu na owe „naj”.

Myślę, że mimo wszystko warto je poznać, traktując to jako dobrą zabawę podczas wędrówek po naszym pięknym kraju.

Głównym motywem podejmowania trudów wędrówek powinny być moim zdaniem względy natury poznawczej, estetycznej i emocjonalnej. Odznaka jest natomiast swoistą, materialną nagrodą za trud tej wędrówki, za trud włożony w poznanie największych skarbów polskiej ziemi. Gorąco zachęcam do podjęcia tego trudu, przeżycia niezwykłej przygody i zdobycia jedynej w swoim rodzaju odznaki, która zapewne stanie się niezwykłą pamiątką i wspomnieniem naszych turystycznych podróży.

Roman Henryk Orlicz

REGULAMIN ODZNAKI TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEJ PTTK POLSKIE „NAJ” (OTK PLN)

I. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

1. Odznaka Turystyczno-Krajoznawcza PTTK Polskie „Naj” (zwana dalej PLN) została ustanowiona w 2008 r. i jest nadawana przez Oddział Wolski PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie w celu spopularyzowania walorów krajoznawczych, turystycznych i historycznych oraz współczesnego dorobku Polski, a także ocalenia od zapomnienia, przynajmniej niektórych polskich „rekordzistów”.
2. Ustanawia się piętnaście stopni PLN w siedmiu kategoriach, które można uzyskać jedynie w podanej kolejności:
  - Popularna PLN (bez stopni);
  - Mała PLN w stopniach: brązowy, srebrny i złoty;
  - Duża PLN w stopniach: brązowy ze szmaragdem, srebrny z rubinem i złoty z perłą;
  - Wielka Korona PLN z jantarem (bez stopni);
  - Specjalna PLN z diamentem (bez stopni);
  - Honorowa PLN z wawrzynem w stopniach: brązowy, srebrny i złoty;
  - PLN „Za wytrwałość” w stopniach: brązowy dla wytrwałych, srebrny dla najwytrwalszych i złoty mistrzowski dla weteranów.
3. Wielką Koronę PLN z jantarem może uzyskać osoba, która zaliczy wszystkie 300 obiektów wymienionych w kanonie krajoznawczym, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu (z możliwością skorzystania z listy dodatkowej na zasadach określonych w rozdz. IV pkt. 1 i 2).
4. Specjalną PLN z diamentem, Honorową PLN z wawrzynem oraz PLN „Za wytrwałość” może uzyskać osoba, która zaliczy wymaganą liczbę obiektów z listy dodatkowej, stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.

- Wygląd, wymiary oraz materiał, z jakiego jest wykonana PLN określa Oddział Wolski PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie.
- Ogniwa organizacyjne PTTK, działacze i członkowie PTTK powinni czuwać nad rzetelnością zdobywania PLN i jej odpowiednią rangą.

II. WARUNKI ZDOBYWANIA ODZNAKI

- PLN może zdobyć każdy kto ukończył 7 lat i spełni warunki określone niniejszym Regulaminem, również nie będąc członkiem PTTK.
- Osoby niepełnoletnie mogą zdobywać PLN tylko pod opieką osób dorosłych.
- Czas zdobywania poszczególnych stopni PLN nie jest ograniczony.
- Wyższe stopnie PLN można zdobywać bezpośrednio po spełnieniu wymagań na stopień niższy odznaki.
- Obiekty zwiedzone ponad normę, ustaloną dla danego stopnia PLN, będą zaliczane na poczet odznaki wyższego stopnia.
- Dopuszcza się zaliczenie na poczet PLN udokumentowanych obiektów zwiedzonych przez turystę przed ustanowieniem PLN i wejściem w życie Regulaminu, w liczbie do 50% na każdy stopień odznaki.
- Dokumentacja, o której mowa w pkt. 6. powinna być sporządzona zgodnie z zasadami zawartymi w rozdz. V. Honorowane będą wszystkie potwierdzenia uzyskane przez turystę w toku zdobywania innych odznak, np. w formie kserokopii odpowiednich stron w książeczkach-kronikach tych odznak.

III. WARUNKI SZCZEGÓŁOWE

- Podstawą przyznania PLN jest zwiedzenie ustalonej dla danego stopnia odznaki liczby obiektów wymienionych w załącznikach nr 1 i 2 do niniejszego Regulaminu.
- PLN można zdobywać podczas dowolnych wycieczek, np. krajoznawczych, autokarowych oraz uprawiając turystykę rodzinną i powszechną, a także dowolną dyscyplinę turystyki kwalifikowanej, np. pieszą (nizinną i górską), kolarską, narciarską (nizinną i górską), wodniacką (kajakową i żeglarską), motorową i podczas imprez na orientację.
- PLN zdobywa się zwiedzając określoną w tabeli liczbę obiektów uczestnicząc w indywidualnych wędrownkach oraz zbiorowych imprezach turystyczno-krajoznawczych.

Kategoria i stopień PLN	Liczba obiektów
Popularna	20
Mała brązowa	25
Mała srebrna	30
Mała złota	35
Duża brązowa ze szmaragdem	40
Duża srebrna z rubinem	45
Duża złota z perłą	50
Wielka Korona z jantarem	55
Specjalna z diamentem	60
Brązowa Honorowa z wawrzynem	65
Srebrna Honorowa z wawrzynem	70
Złota Honorowa z wawrzynem	75
Brązowa „Za wytrwałość” dla wytrwałych	80
Srebrna „Za wytrwałość” dla najwytrwalszych	85
Złota Mistrzowska „Za wytrwałość” dla weteranów	90
Razem:	825

- Kolejność i dobór zwiedzanych obiektów jest dowolna, z tym, że na każdy stopień odznaki małej i dużej należy zaliczyć obiekty co najmniej z 3. grup (nie licząc listy dodatkowej).
- Zaliczane będą jedynie obiekty wymienione w kanonie krajoznawczym, stanowiącym załącznik nr 1 oraz obiekty z listy dodatkowej, stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.

6. Obiekty zaliczone na jeden stopień PLN nie są zaliczane na wyższe stopnie odznaki.
7. Obiekty zwiedzone podczas zdobywania PLN mogą być jednocześnie zaliczone na inne odznaki krajoznawcze i odznaki turystyki kwalifikowanej pod warunkiem spełnienia wymagań zawartych w regulaminach tych odznak.

IV. LISTA DODATKOWA

1. W celu umożliwienia zdobycia wszystkich stopni PLN przez osoby, które z różnych powodów nie mogły, lub obecnie nie są w stanie zaliczyć niektórych obiektów wymienionych w kanonie krajoznawczym, stanowiącym załącznik nr 1 wprowadza się listę dodatkową, stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.
2. Zamiast obiektów wymaganych regulaminowo z kanonu krajoznawczego można wybrać obiekty z listy dodatkowej w sytuacjach kiedy:
  - obiekt obecnie nie spełnia dawnych kryteriów umieszczenia go w kanonie krajoznawczym (np. odkryto obiekt starszy od dotychczas uważanego za najstarszy w Polsce, lub obiekt nie jest już największym / najmniejszym, najdłuższym, najwyższym / najwyżej położonym, itp. obiektem tego typu w Polsce, gdyż powstał nowy obiekt, który jest większy / mniejszy, dłuższy, wyższy / wyżej położony, itp. od dotychczasowego „rekordzisty”),
  - obiekt obecnie już nie istnieje (np. dąb „Napoleon”),
  - osobom niepełnosprawnym, osobom starszym oraz osobom mającym trudności w poruszaniu się, wiek lub stan zdrowia uniemożliwia wykonanie niektórych zadań (np. wejście na Rysy lub Śnieżkę),
  - osoba zdobywająca odznakę ma trudności z dotarciem do obiektu (np. trudna lokalizacja i dostępność, brak zgody właścicieli na zwiedzanie, nieprzychylność właściciela obiektu prywatnego itp.),
  - osoba zdobywająca dany stopień odznaki osiągnęła limit 50% udokumentowanych obiektów zwiedzonych przed ustanowieniem PLN i wejściem w życie Regulaminu (zgodnie z rozdz. II., pkt. 6) i zechce skorzystać z limitu uzupełniającego (10% obiektów z listy dodatkowej na tych samych zasadach).
3. Kanon krajoznawczy zawierający 300 obiektów podstawowych to wykaz zamknięty, natomiast lista dodatkowa jest otwarta i może być uzupełniana w miarę potrzeb.
4. Prawo uzupełniania listy dodatkowej przysługuje wyłącznie Komisji Weryfikacyjnej OTK PTTK Polskie „Naj” powołanej przez Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie.

V. ZASADY POTWIERDZANIA ZADAŃ

1. Podstawą do ubiegania się o przyznanie PLN jest książeczka-kronika, wykonana samodzielnie przez zdobywającego odznakę w dowolnej formie.
2. Dopuszcza się elektroniczną wersję książeczki-kroniki zapisaną na dowolnym nośniku pamięci masowej, np. na płycie CD-R, DVD-R, BD-R, lub w pamięci USB (pendrivie), a także udostępnienie dokumentacji zdobywanej odznaki w inny sposób np. przesłanie e-mailem, lub wskazanie linku do odpowiedniego pliku na dysku zewnętrznym.
3. Książeczka-kronika powinna zawierać: dane zdobywającego PLN, datę wycieczki, nazwę zwiedzanego obiektu oraz potwierdzenia terenowe lub członków kadry programowej PTTK (przewodnicy, przodownicy, instruktorzy wg posiadanych uprawnień, organizatorzy turystyki – tylko jeżeli byli obecni na danej wycieczce), a także instruktorów harcerskich, nauczycieli i kierowników wycieczek. Honorowane będą również odciski pieczęci ze zwiedzanych obiektów i miejscowości oraz bilety wstępu.
4. Potwierdzenia, o których mowa w pkt. 3. można zastąpić opisem, szkicem, rysunkiem, samodzielnie wykonaną fotografią, lub fotografią turysty na tle zwiedzanego obiektu.
5. Z obowiązku uzyskania potwierdzeń zwolnieni są wszyscy członkowie kadry programowej PTTK: przewodnicy, przodownicy i instruktorzy oraz organizatorzy turystyki (należy podać rodzaj uprawnień i nr legitymacji).

6. Z zapisów w książeczce-kronice musi jednoznacznie wynikać, że ubiegający się o PLN osobiście oglądał i poznał obiekty wymagane regulaminowo.

VI. WERYFIKACJA I PRYZNANIE ODZNAKI

1. W celu weryfikacji i przyznania PLN, książeczkę-kronikę należy przesłać na adres korespondencyjny: Roman Henryk Orlicz, ul. Monte Cassino 3 m. 19, 01-121 Warszawa – załączając zaadresowaną kopertę zwrotną na list polecony (bez znaczków) oraz wymaganą opłatę za przesyłkę i odznakę lub potwierdzenie dokonanej wpłaty.
2. Osoba zdobywająca odznakę, przedkładająca książeczkę-kronikę do weryfikacji, ponosi pełną odpowiedzialność za prawdziwość zawartych tam informacji.
3. Do książeczki-kroniki należy dołączyć wykaz zwiedzonych obiektów, uwzględniający: nazwę obiektu, podział na grupy oraz datę zwiedzania. W przypadku weryfikacji wyższych stopni PLN należy dołączyć wykaz załączony przy weryfikacji poprzednich stopni odznaki.
4. Zweryfikowana książeczka-kronika jest zarazem legitymacją przyznanej PLN i uprawnia do jej nabycia i noszenia.
5. PLN przyznawana w trybie regulaminowym jest odpłatna.
6. PLN można nabyć w wyżej wskazanym miejscu osobiście, lub drogą pocztową. Opłaty pokrywa zamawiający.
7. Ewidencję zweryfikowanych i przyznaczonych odznak prowadzi Komisja Weryfikacyjna OTK PTTK Polskie „Naj”.
8. W uznaniu wybitnych zasług na rzecz turystyki i krajoznawstwa oraz ochrony przyrody i zabytków Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie może w drodze uchwały nadać PLN w dowolnym stopniu honorowo, z pominięciem przepisów dotyczących trybu jej zdobywania.
9. PLN przyznaną honorowo wręcza się wraz z okolicznościowym dyplomem bezpłatnie.

VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Zdobywanie PLN odbywa się na własny koszt i ryzyko. Oddział Wolski PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie nie ponosi żadnej odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody, których można doznać w trakcie zdobywania PLN, jak również za szkody wyrządzone przez zdobywającego odznakę osobom trzecim.
2. Interpretacja niniejszego regulaminu należy wyłącznie do Komisji Weryfikacyjnej OTK PTTK Polskie „Naj” powołanej przez Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie.
3. Decyzje Komisji Weryfikacyjnej OTK PTTK Polskie „Naj” wydane w zakresie jej działania są ostateczne.
4. Regulamin został uchwalony przez Zarząd Oddziału Wolskiego PTTK im. gen. Józefa Sowińskiego w Warszawie w dniu 27 czerwca 2022 r. i obowiązuje od dnia 1 lipca 2022 r. Tym samym traci moc Regulamin OTK PTTK Polskie „Naj” z dnia 26 kwietnia 2021 r.
5. Odznaki zdobyte przed dniem 1 lipca 2022 r. zachowują swoją ważność.
6. Osoby, które zaczęły zdobywać PLN według Regulaminu z 26 kwietnia 2021 r. mogą kontynuować zdobywanie danego stopnia odznaki na poprzednio obowiązujących zasadach. Przy zdobywaniu kolejnych stopni PLN obowiązują zapisy niniejszego Regulaminu.

Regulamin opracował Roman Henryk Orlicz – Instruktor Krajoznawstwa Polski (IKP), Instruktor Ochrony Przyrody (IOP) i Przewodnik Turystyki Pieszej (PTP) II st.

Wszelkich informacji o Odznace udziela autor, tel. (+48-0) 501-094-576, e-mail: romi@o2.pl.